

Sygnatura akt I C 198/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 sierpnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant: Dorota Osojca

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 09 sierpnia 2017r. w K.

sprawy z powództwa B. P. i J. P.

przeciwko T. B.

o zapłatę

I powództwo oddala,

II zasądza solidarnie od powodów B. P. i J. P. na rzecz pozwanego T. B. kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 198/17

(...)

Powodowie B. P. i J. P. wnieśli o zasądzenie od pozwanego T. B. na ich rzecz kwoty 35 000,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12.10.2016 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Na uzasadnienie swoich żądań powodowie wskazali, że pod koniec 2007 r. zawarli z pozwanym ustną umowę pożyczki, która miała zostać przeznaczona na zakup przez niego działki budowlanej i mimo wypowiedzenia w dniu 21.08.2016 r. tej umowy, pozwany nie wywiązał się z obowiązku jej zwrotu.

W odpowiedzi pozwany T. B. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł. W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył, aby zawierał z powodami jakąkolwiek umowę pożyczki. Pozwany wskazał, że w czasie rzekomego udzielania pożyczki pozostawał w związku małżeńskim z córką powodów i jeśli rzeczywiście pożyczylby od powodów jakieś pieniądze to weszłyby one do majątku wspólnego małżonków. Pozwany wskazał, że jego małżeństwo z P. B. zostało rozwiązane przez rozwód w 2008 r. Pozwany również wskazał, że dowodu na istnienie umowy nie może stanowić samo dokonanie wypłaty przez powódkę ze swojego rachunku bankowego kwoty 35 000 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. P. ze swojego rachunku bankowego prowadzonego w Banku (...) S.A. w W. wypłaciła w dniu 19 grudnia 2007 r. kwotę 35 000,00 zł.

/dowód: zaświadczenie k.6-8/.

Pismem z dnia 21.08.2016 r. zatytułowanym „wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z przedsądowym wezwaniem do zapłaty” powodowie działający przez pełnomocnika oświadczyli, że wypowiadają pozwanemu umowę pożyczki zawartą w dniu 19.12.2007 r. Pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 30.08.2016 r.

/dowód: wypowiedzenie k. 9, potwierdzenie odbioru k. 11-12/.

Sąd zważył co następuje:

Ustaień powyższych dokonano w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty, które sąd ocenił jako wiarygodne, a żadna ze stron prawdziwości ich nie kwestionowała. Niemniej jednak brak jest pisemnego dowodu zawarcia umowy pożyczki, której istnienie usiłowali wykazać powodowie. Pozwany zaprzeczył, aby kiedykolwiek zawierał z nimi umowę pożyczki. Ponadto nie wyraził on zgody na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na potwierdzenie zawarcia umowy.

Zgodnie z przepisem art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. (§ 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie powoływania się przez powodów na zawarcie umowy pożyczki).

Dla ważności umowy pożyczki nie jest wymagana szczególna forma. Dla umów pożyczki na kwotę ponad 500 zł powinna być ona jednak, dla celów dowodowych (ad probationem), stwierdzona pismem. Artykuł 74 § 1 zd. 1 i § 2 k.c. stanowi bowiem, że zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu. Nie sposób uznać, aby początkiem dowodu na piśmie w rozumieniu art. 74 § 2 k.c. było wyłącznie wezwanie do zapłaty, gdyby bowiem uznać taki dokument za wystarczający, prowadziłby do obejścia zakazów dowodowych, o których mowa w art. 74 k.c., wystarczałoby bowiem, że w każdym przypadku, kiedy powód nie dysponuje żadnym dokumentem, który czyniłby zawarcie umowy pożyczki prawdopodobnym, jednakże kieruje do pozwanego wezwanie do zapłaty, ograniczenie dowodowe nie znajdowało zastosowania, co pozostawałoby w sprzeczności z ratio legis powołanego przepisu (zob. teza wyroku z 25.06.2015 r. Sądu Rejonowego w Kielcach, sygn. VII C 158/15, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych).

Sąd dopuści dowód ze świadków lub z przesłuchania stron mimo braku dokumentu, jeśli na jego przeprowadzenie wyrażą zgodę wszystkie strony czynności prawnej (J. Grykiel, w: Gutowski, Komentarz 2016, t. I, Nb 13, s. 515). Dowód z przesłuchania stron lub świadków na okoliczność dokonania czynności prawnej jest też dopuszczalny, jeśli fakt dokonania czynności uprawdopodobniony zostanie za pomocą dokumentu – np. przez wystawienie faktury. Legalną definicję dokumentu zawiera obecnie art. 77 § 3 k.c. Dokument uprawdopodobniający dokonanie czynności w formie pisemnej nazywany jest "początkiem dowodu na piśmie". W wyroku z 29 września 2004 r. (II CK 527/03, L.) Sąd Najwyższy uznał, że początkiem dowodu na piśmie może być każdy dokument, z którego treści bezpośrednio lub pośrednio wynika fakt dokonania czynności – zarówno dokument prywatny, jak i urzędowy, w szczególności wystarczający jest list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy lub telegram. Dokument potwierdzający fakt dokonania czynności nie musi pochodzić od stron tej czynności – takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 8 maja 2001 r. (IV CKN 290/00, OSNC 2002, Nr 1, poz. 9).

W warunkach niniejszej sprawy dokument potwierdzający zawarcie umowy pożyczki nie został sporządzony. Za dokument taki nie sposób uznać, ani skierowanego przez powodów wypowiedzenia umowy pożyczki (pismo k.9), ani także zaświadczenia z banku o podjęciu przez B. P. kwoty 3 500 zł (zaświadczenie k. 6-8). Przedstawione przez powoda zaświadczenie z banku pokazuje tylko określoną operację bankową dokonaną pomiędzy bankiem a powódką, lecz nie

można jej w jakikolwiek sposób powiązać z osobą pozwanego i ewentualną pożyczką. Jak wskazano zaś wcześniej pismo zawierające wypowiedzenie umowy pożyczki nie może być traktowane jako początek dowodu na piśmie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wprost zaznaczył, że nie wyraża zgody na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków. Zgodnie z treścią art. 299 k.p.c. jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Strony postępowania cywilnego są podmiotami, które posiadają najpełniejszą wiedzę w zakresie stanu faktycznego sprawy. Są one jednocześnie bezpośrednio zainteresowane wynikiem postępowania, co powoduje, że ich relacja pozostaje subiektywna. W krańcowych wypadkach może być także obarczona błędem zniekształcenia, czy nawet zatajenia określonych faktów. Z tych względów dowód ze stron wprawdzie znalazł się w katalogu dopuszczalnych środków dowodowych, jednak powinien być stosowany wyjątkowo i podlegać szczególnie ostrożnej ocenie sądu orzekającego (zob. komentarz do art. 299 k.p.c. red. Marszałkowska-Krześ 2017, wyd. 19/E. Rudkowska-Ząbczyk, Legalis). Dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny. Strony procesu prezentowały dotychczas przeciwstawne stanowiska i trudno byłoby uznać, że przeprowadzenie dowodu z ich przesłuchania spowoduje dokonanie prawidłowych ustaleń, mając w kontekście na uwadze zaprzeczenia pozwanego w odpowiedzi na pozew, że nigdy nie zawierał takiej umowy z powodami.

W tych warunkach twierdzenia powodów o istnieniu pożyczki należało uznać za nieudowodnione, co w konsekwencji skutkowało oddaleniem powództwa, o czym Sąd orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty pozwanego składają się koszty zastępstwa adwokackiego – 3 600,00 zł (podstawa prawna § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1668)), opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł. Łącznie koszty wyniosły zatem 3 617,00 zł, a ich zasądzenie na rzecz pozwanej znajduje wyraz w punkcie II wyroku.